

Redakcija v drжавi 2013 pavlačkova.

Naročnina leta: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, štiri leta K 30—, izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inserati ali oznanila se za-
suhajajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju
primeren popust. Upravišтво sprejema naročnino,
konarite in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posebna številka slamo i kromu

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravišтво je v Mariboru, Koroška
cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti
vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne.
Rokopis se ne vračajo. — Nezapre reklamacije
so poštnine proste. — Telefon št. 220.

101. številka.

Maribor, dne 12. septembra 1921.

Letnik XIII.

Za ugled kulture in civilizacije.

Oesto naletimo v listih na poročila, kako oficirji pretepajo in psujejo vojake, policaji in žandarji na okrutne načine mučijo jetnike, državni uradniki rohnijo nad strankami in tako dalje. Izgleda, da so taki ljudje, uradniki, oficirji, kaznilniški pazniki, policaji in žandarji izgubili pravo človeško zavest — čut dolžnosti do posameznikov in skupnosti. Menda so razdelili vse kar prebiva v državi na 2 dela: na eni strani so oni sami kot močna, merodajna, samovoljna družba, ostalo pa na drugi strani kot njim v vsakem oziru podvržena brezpravna para.

Uradnik pozablja, da je zaradi strank na svojem mestu, izvrševalni organ zakonov pa na moralno in vzgojevalno stran in nalogo svojega poklica.

Nasilje od zgoraj je seme nasilja od spodaj, plodi se pa eno in drugo v pomanjkanju kulture in morale.

Ustvarile so se cele kaste, ki hodijo kot valpeti in buriči med narodom in sejejo potuhnjeno klečeplazstvo in zavratno sovraštvo. Državna avtoriteta se ne utrjuje po kulturno vzgojevalni poti med najširšimi sloji, temveč z jato detektivov, ovaduhov ter špijonov. Narod jih pozna, črti, obenem se jih pa boji. Poznanje zakonov mu ne vzbuja zaupanja, ker vidi, kako se zakon v oblasnih in okrutnih pesteh raznih izvrševalcev potvarja in izvajajo.

Carinik, ki med uradovanjem psuje stranki „oca, majku i sveca“, ne bi vzbudil spoštovanja do zakonov in pravno tako ne uradnik z „marš na polje“ ali pa oficir z bičem, psovko in s pestjo.

Pretepen in opsovan človek ne išče pravice, ker misli, da vodi pot do nje skozi celo jato takih, ki tepejo in psujejo, raje na tihem in skritem kuje in sklepa maščevanje.

Špijonu se v gostilni plača pivo, vsak se boji, da ne bi kake govoriče potvoril in lažljivo ovadil. Lepo se ga odpravi, pri sebi pa marsikdo misli, vrag te vzemi, ali pa: druga po pela, če te enkrat dobim na samem.

Ljudje, ki vršijo osudne posle ovaduhov in špijonov, se niti ne zavedajo, da hodijo kot garjevi in gobavi med drugimi ljudmi. Pohlep moči in oblasti jih je popolnoma razynel. Zašli smo tako daleč, da se naravnost išče najbrutalnejši material za upravne in državno-izvrševalne posle. Na visokih mestih imamo ljudi, katerim je državljan, ki ne skriva svojih teženj, divja zver, katero treba kar najmočnejše ukleniti — verige pa naj drži najbrutalejša pest, če ni domače, pa tuja — kozoška ali katerakoli, samo da je — kruta!

V naših krajih nam hvala Bogu še ne manjka kulturno mislečih državnih organov, pa tudi med nje se že mešajo nosilci pravega divjaštva.

Po južni Srbiji in Črni gori so ustvarili hajduke in sedaj skušajo razširiti svoje delovanje tudi na druge kraje.

Uradnik mariborske kolodvorske policije je klofotal potnika in bil obsojen pri sodišču na malo globo, demokratski list pa piše, da moramo — pred tujci, ki pasirajo naš kolodvor, čuvati ugled kulturne in civilizirane države.

To je jako malo! S koreninami vred treba izrjavati močno razrasle divjaške manire in še le tedaj, ko si bo vsak državljan — v Mariboru kot v Prijepolju ali v Debru — svest kulture, nega napredka, lahko začnemo govoriti o ugledu kulture in civilizacije.

Vzroki baranjske blamaže.

Doživljamo poraz za porazom, sramoto za sramoto. „Zavezniki“ so do dobra spoznali mentaliteto naših vladinovcev, zato ne natikajo rokavice in ne izbirajo besed, kadar nas mečejo iz tega ali onega kraja.

Po beograjskih listih strašen vris! Kdo je kriv? Danes se psuje Tiča, jutri Pribičević, potem zopet vsi ministri in med vsem tem tudi zavezniki v vseh mogočih glasovih: zdaj očitajoče, proseče, zdaj zopet bahato in širokoustno preteče.

Ce pridejo vsi ti glasovi „zavezniki“ diplomatom in politikom do ušes, se pač lahko smeji, ker vedo, da se danes psuje, jutri pa sladko prilizuje in da bo država, ki ima beograjske porodičarje — pohlepne spekulante, izkoriščevalce, pretkane, cinične kramarje — na krmilu, vedno v kolonijalni odvisnosti tujega nasilja in tujega zlata.

Iz Baranje so nas prav po pasje pogнали; videli so naše upravne organe, kako delajo, gospodarijo in se mastijo brez brige za jutri in zato se jim ni zdelo vredno, pri evakuaciji uveljavljati to, kar smo mi zamudili, oziroma iz brezskrbne nemarnosti opustili.

Osjeka „Straža“ navaja med drugimi te vzroke blamaže:

Pokojni minister zunanjih zadev Vesnić je že 19. junija lanskega leta obvestil vse ministre o določenih trianonskega dogovora z namenom, da se polagoma in sistematično pripravi

na evakuacijo Pečuha in nedodeljena dela Baranje.

Ta cirkular je bil poznan tudi upravnim organom v Baranji, ki ga pa v svoji brezbriznosti niso znali uvaževati. Zastonj smo jih opominjali leto dni, da sestavijo plan evakuacije in da uredijo vse potrebno za preselitev naroda in narodnega blaga brez naglice in razburjenja.

Leto dni je pečuska gospoda lenčarila in se mastila. Upravno posloplje je postalo pravi azil vseh breznačajnih elementov. Ljudje brez prave naobrazbe, brez izkustev, brez kvalifikacije so preplavili okupirano ozemlje. Z ljubezenskimi avanturami, z gizdalinstvom — v laku in klaku, z monokli in manikiranimi nohti, ki so pa globoko segali v žep ubogih davkoplačevalcev, so zunanjemu svetu kazali našo upravno „spodobnost“. Antantni komisiji so prihajali celi kupi tožb o tem gospodarstvu.

Gospoda, ki nas je tri leta „reprezentirala“ v Pečuhu, je s svojo korupcijo in lenobo izzvala vso sramoto in škodo, ki nas je zadela. Upravna gospoda se je pri odhodu brigala za svoje metrese in pustila narod na milost in nemilost Horthy-jevim banditom.

Gospodje, krivi velike škode in trpljenja, so se že razleteli po Jugoslaviji, da si poiščejo nov teren enako uspešnega in „vzornega“ delovanja, za ubogi narod bo pa Pašić izprosil — Horthy-jevo amnestijo.

Odbor za propagando.

„Novosti“ št. 242 poročajo iz Beograda, da snujejo ministri nekaj odbora, ki bi imel voditi vse državne in javne manifestacije in vso propagando v državi in v inozemstvu.

Na slabih nogah so vladinovci, zato pa sestavljajo iz svojih vrst nekaj „reklamni“ odbor. Državne in javne manifestacije naj služijo v proslavo Pašić-Pribičevićevega režima. Nikdo ga ne hvali v državi, zato se bo pa sam. Ta hvala naj se širi tudi na zunanje menda zato, da prevpije tožbe vsakovrstnih emigrantov, katerim je

domače „svobode“ več kot dovolj.

Propagandno odbornišтво bode ob enem tudi dobro in izdatno korito. Od borniki „beograjski višji krogi“ seveda bodo šli v tuje države, vlekli mastne dižete in pri tem kupčevali na svojo roko. Izgleda, da tujci vladnim poročilom o javni varnosti pri nas ne zaupajo, zato pa morajo agenti ven, da poročajo o redu in miru pri nas in da privabijo razne spekulante v državo.

Tako se dela, dokler je še čas.

Diako spreminjajo . .

Koj po preobratu so spoznali naši liberalci, da so politično jetični, radi te zavesti so se s svojo otrovano inteligenco naslonili in ujediniili s srbskimi demokrati; po deželi pa so zbrali vse narodne ter politične izvrške izza dobe raine Avstrije in jih organizirali v Samostojni. Demokratov v Sloveniji pa ni ozdravilo politične jetike ne ujedinenje z hrvatskimi in srbskimi bratci, ne samostojno organizirana deželjska nemškutarija. Nad našimi demokrati se danes uresničuje izrek staroste dr. Tavčarja, ki je prerokoval: Doživeli smo gospodarski Agromerker, bomo pa tudi političnega. Politični recepti liberalnih mladincev pod vodstvom trifolija Zerjav-Kramer-Kukovec so se izkazali od prevrata do danes kot ničevi. Cisto pa bi vendarle ne izginili radi naši liberalci iz slovenske srede, radi tega so začeli sedaj od prevrata zapostavljeni stari pripravljeni nov lek za ohranitev slovenskega liberalizma — srbski radikalizem. Med Slovenci je začela tipati nova politična pošast, katere cilj in namen je, ohraniti slovenski liberalizem vsaj za seme in to strašilo je — radikalna stranka, katero so začeli širiti od samega kraljevega namestnika Hribarja navzdol na činovništvo

IV. plačinega razreda, na hočrate, svetnike, davčne nadupravitelje in eksekutorje. Svojo novo reorganizacijo so začeli liberalci z radikalizmom pri glavi kraljevega namestnika in bodo sedaj plezali počasi navzdol na nižje činovništvo. Najbrž ne bo dolgo, da bo „Slov. Narod“ proglasil ujedinenje slovenskih liberalcev z radikali. Tudi se ne bomo čudili, ako bomo zvedeli, da so začeli kapati med radikale od Kukovec navzdol mladofiberalci, ker danes že pihlja politično prevladajoči veter radikalizma, četudi pod firmo Protič. In zakaj spreminjajo naši liberalci svojo politično dlako v radikalne barve? Ker jim bodo dobrodošla radikalna korita, kakor so jim bila de mokraska, dokler so bila polna in trdnostjoča.

Po preobratu so bili vsi od dr. Tavčarja do mariborskega Voglarja liberalci, delili so se v dem-inteligente in samostojne kmete, danes pa že oblačijo radikalne kožuhe, ker se bliža politična zima za demokrate.

Naši liberalci bodo postali radikali, revidirali svoj program, ga prelevili na radikalno plat in vse to se bo zgočilo, ker stopa liberalizem s tokom vedno polnih korit.

„Slavnostno“ zborovanje poslanca Ureka.

(Dopis iz St. Petra pod Sv. gorami.)

Prvikrat kot poslanec je privedral g. Urek dne 4. septembra v St. Peter z namenom javno zborovati in javno podati svoj račun od samostojnega delovanja v Beogradu. Kakor na vsakem javnem shodu, bi se moral tudi tokrat v prvi vrsti izvoliti predsednik, čemur se je pa g. poslanec uprl in proklamiral svojo obsežnost za predsednika, v svojo varstvo pa brez vsakega vzroka poklical oboroženo silo v svesti si, da je zagrešil proti prvi točki javnega shoda.

Ogromna večina je zahtevala volitev predsednika. Proti temu pa je nastopil samo od sebe izvoljeni predsednik in s pomočjo protizakonitega postopanja orožništva izsilil svojo osebo za predsednika.

Zborovalci so nato radi njegovega odurnega in slabostojnega nastopa za pustili zborovalni prostor. Za njegove klobasarije so pokazali zanimanje: dva študenta, en apnar in pa dva slabostojna kmetska sinova, koja pa pomilujemo, da sta zašla v tabor kmetskih izdajalcev.

Kaj čudno se je videlo, kako so se blesteli nabrušeni bajoneti med množico, ki si je bila v svesti, kako se ima vršiti javen shod pri Rajmundu Gabronu, nekdanjemu najhujšemu in najbolj zagrizenemu nemškuturju v St. Petru. Zalostno, da so si g. poslanec izbrali ravno ta prostor — vidi mo, kam pes taco moli.

Množica je med takozvanim javnim zborovanjem v senci bajonetov, pri zaklenjenih vratih opetovano zahtevala svojo pravico, a v dosedaj se nepoznanem tonu je nahrnil orožnik to množico: „Mir, zdaj ima g. Urek besedo“.

In res, poslanec je govoril, klobasari in mišati slabostojni slamo svojim ovčicam, ki so ga vse z z zaprtimi ušesi, nekateri pa z odprtimi ustmi poslušale, reci in piši poleg njegove „Leibgarde iz Globokega“ trinajst.

Po končanem govoru, katerega je imel pri zaprtih durih ob asistenci žandarjev, je vprašal poslanec za težnje svojega ljudstva. Očividno ga je dirnilo, ko mu je eden ne iz njegovega tabora stavil samo kmeta se tika-joča vprašanja, na katera ni mogel dati odgovora. Izvijal se je iz teh vprašanj, napadal demokrate, češ, mi bijemo boj proti njim in žalibog, kar bi pričakovali od podpredsednika, narodne skupščine, znal ločiti politike od pravih kmetsko-gospodarskih interesov, za katere se zavzema kot zastopnik slovenskega kmeta.

Dolgo je trajalo in dolgo je poslanec premišljeval svojo zapečateno usodo v St. Petru, a žalibog, g. Gabronu ni padlo v glavo, da bi mu dal še nadalje kvartir. G. poslanec in podpredsednik Urek se je moral s težkim srcem vzdigniti, žilica mu je bila nad 120, barva njegovega lica je kazala nekako čudno zmes bolesti in razočaranja. Gospod Urek so si pogladili svojo kozjo brado in jo, s pogledom na ščitujoče bajonete korajžno odkurili.

Med burnimi „fej-klici“ se je šlošalo:

„Kaj je zakrivil ta človek, da ga spremljajo trije orožniki z nasajenimi bajoneti? Ali je morda našel v peči pri Gabronu 112.000 K — kakor ona ženska, katero sta gnala samo dva orožnika? Prav gotovo mora biti ta mož še večji grešnik!“

Na njegovi zadnji poti skozi St. Peter so ga spremljali burni „fej-klici“, „dol z njim“, „proč z izdajalcem kmeta“ itd., ko je zastražen od mučiteljev bajonetov zasedel svoj ko-leselj, da kolikor najhitreje izigne iz St. Petra, kjer je še nedavno tako nesramno in širokoustno hujskal. Pre-

Širite katoliške liste!

pričani smo, da je g. Urek pri tej pri-
liki sklenil, da pride v St. Peter le še
z zrakoplovom.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Naš ministrski svet je vendar enkrat opustil prerok o raznih zakonskih predlogih glede zaščite države in se lotil debate o novem proračunskem predlogu, ki izkazuje 4 in pol milijarde dinarjev dohodkov, 7 in pol milijarde pa izdatkov. Naši sedajšnji ministri, katerih finančno moč čutijo vsi davkoplačevalci, se tolažijo, da se jim bo posrečilo znižati izdatke na 5 milijard. Seve, če ne bo šlo v istini, bo šlo vsaj na papirju, ker so se vrnili proračuni vsem ministrom z nalogo, da zmanjšajo izdatke.

Finančni odbor je že bil sklican za dne 10. a. ni bil sklepčen. Navzoči člani odbora so si samo ogledali finančni proračun za 1922, o katerem so se razgovarjali. Prva oficerjuna seja finančnega odbora se bo štela vršila dne 22. t. m.

AVSTRIJA.

Avstrijci so padli v veliko nemilost pri ententi, ki glede Zap. Ogrske očividno prepušča Madžarom čisto proste roke. Madžari so zopet zasedli po Avstrijcih izpraznjeno ozemlje Zapadne Ogrske do starih mej, a povrhi pa so še blagovolili z oboroženo silo zastražiti Dunajsko Novo mesto, Železno in na Zapadnem Ogrskem stoječi del Bruka ob Litvi.

Avstrijci seve protestirajo na vse strani proti madžarskemu nasilju, antanta jih tudi maže z žabvami potrpljenja. Italija celo zagotavlja da bo ona zasedla Zapadno Ogrsko. Jugoslavija pa pokorno čaka in gleda od daleč od Ogrov jej ugrajeno pečusko in bajsko ozemlje.

POLJSKA

Na Poljskem je odstopila Witosseva vlada.

TURCIJA.

Turki poročajo, da se jim je posrečilo ustaviti grško prodiranje in preprečiti obkoljenje njihovega levega in desnega krila od strani Grkov.

Kaj delajo ministri —

Koliko ministrov bomo imeli v prihodnosti? Sedanji ministrski svet se je že tako omastil pri ministrskih koritih, da bo predložil zakonodajnemu odboru skrčenje ministrskega sveta na 12 ministrov poleg ministrskega predsednika. Ostala bodo ta le ministrstva: 1. Pravda in vere, 2. prosveta, 3. zunanje zadeve, 4. notranje zadeve, 5. finance, 6. vojna in mornarica, 7. stavbe, 8. železnice, pošta in brzojav, 9. poljedelstvo in agrarna reforma (da bo mesar še bolj bogat, 10. šume in ruče, 11. trgovina in industrija, 12. narodno zdravje in socialna politika. (Dr. Kukovec že lahko začne basati svoj ministrski kovčeg.)

Dolgo — dolgo je trebalo, predno so ministri vendarle pregovorili Pašiča, da bi bilo dobro, ako malo pogleda v inozemstvo. Mesečnemu in mesečnemu prigorvarjanju za rajšo po svetu se je udal Pašič in odpotuje prihodnji teden nekam v inozemstvo. Za dobo Pašičeve odsotnosti ga bo nadomestoval konstituantni minister Trilkovič. Tozadevni ukaz o imenovanju Trilkoviča je sam pripravljen kot Pašičeva rajša.

Težko pot do proslave ima Kukovec za seboj. Ne s potovanjem v London, ne s socialno politiko in tudi s svojimi govori se mož ni uveljavil in proslavil. Do popularnosti mu je v državi pomagalo edinole članstvo uprave „Narodne banke“, izven države pa razni atentati. Težka pot, nevarna pa ni, kakor vidimo.

Minister dr. Kukovec v besedah in dejanju. Na mariborskem demokratskem večeru je poročal minister dr. Kukovec obširno o svojem delu v vladi. Osnovna točka njegovega delovnega programa je: dobra uprava. Upravo je treba postaviti na noge, odstraniti vse, kar moti njeno pravilno delovanje. („Tabor“) od dne 10. septembra 1921. Tak je dr. Kukovec program. O njegovi praksi pa poroča „S. Narod“ od 10. sept. t. l. tako-le: „Ali

se bodo vršile nadomestne občinske volitve v Ljubljani? Po poročilih iz Beograda se na dan 20. t. m. razpisane nadomestne občinske volitve za razveljavljene komunistične mandate v Ljubljani najbrže ne bodo vršile. V koliko je ta vest resnična, ne moremo kontrolirati. Ako pa je istinita, pove-mo docela odkrito, da nam tako brezglavno postopanje državne uprave ni simpatično. Čemu so se sploh razpisale volitve, ako si ministrstvo še ni bilo na jasnem, da-li so take nadomestne volitve po zakonu dopustne ali ne. Ali mislijo naše oblasti, da koristijo svojem ugledu in ugledu vlade, ako danes izdajajo brez prevdarka naredbe, ki jih potem jutri preklicujejo? S takim postopanjem se samo uničuje avtoriteta oblasti in se jemlje zaupanje občinstva v vladne ukrepe.“ — Cilj dr. Kukovečevega vladnega delovanja je v besedah: Upravo postaviti na noge; v dejanju pa postavlja vlada, v kateri zavzema tudi minister dr. Kukovec tako „odlično“ mesto, upravo na glavo, kakor konštatira sam „Narod.“ Kaj takega je mogoče le v vladi, v kateri sedijo ministri a la: dr. Kukovec in mesar Pucelj, ki stoje v besedah na nogah, v resnici pa na glavi.

Čudni posveti glede državnega posojila. Te dni je obiskal Pašiča ameriški milijarder Fillon ter konferiral z njim dolgo časa. Govori se o velikem posojilu za našo državo. To je pa čudno. Vemo, da rabi država denar in vemo tudi to, da se državna posojila izvedejo od vlade do vlade in ne po bogatih privatnikih. Mogoče ameriška vlada ne da kredita, ker ima tako slaba izkustva z našimi konzuli in se zato privatniki spuščajo na lastno pest v kupčije z Balkanom.

Sedanja vlada si sama kliče komuniste. Naši vladinovi na eni strani zapirajo, preganjajo in po ječah batinjajo domače komuniste; na drugi strani pa so si poklicali in nastavili kot obmejne stražarje na tisoče ruskih beguncev, med katerimi je seveda dokaj komunistov. Ravno te dni je beograjska policija započela preko meje 8 kubanskih kozakov, med njimi več častnikov, za katere je dognano, da so širili po naši kraljevini komunistično idejo. Pametni smo pri nas na vladi, ker si kličemo v sredo naše države rusko preizkušeni komunizem, domačega pa zatiramo. To se pa godi, da ne bi kdo lahko očital vladi, da je reakcionarna.

Dober tek, g. policajminister!

Na Hrvaškem g. minister policije z veliko napetostjo zasleduje politični položaj. Okrajna glavarstva imajo na log, pošiljati stalna poročila o političnem pokretu v vseh svojih občinah. Mogoče, da si hoče g. minister ustvariti dobro politično diagnozo ali pa iz situacije iztuhlati nove recepte za politično „svobodo“ oziroma kake dodatke v „zaščito“ države.

Po „Hrvatovem“ poročilu, izgleda večina okrajnih poročil približno takole:

V občini N.: komunistov sicer ni, zato je pa močna organizacija HRSS (hrvaška-republikanska seljačka stranka — Radičeva). Vodi jo N. N. ki je pod strogim policijskim nadzorstvom. Imel je že hišno preiskavo, pa brez uspeha, ker je jako previden. Dela tajno, pa jako uspešno. Mir se ne kali.

V občini B.: močna organizacija HRSS, vsi prejšnji komunisti so šli v njo, torej iz ene vrazje torbe v drugo. Pri vsem tem vlada čuden mir, nobenih javnih manifestacij, nobenih hujškarij.

Nobenega človeka se ne more prijeti za kako protidrjavno delo. Preiskovalo in zasledovalo se je vsesestranski, pa samo v enem slučaju se je posrečilo diktirati kaznen od treh mesecev.

Druga poročila so si podobna kot jajce jajcu. Povsod je mir in red in če bi gospodje policaji še tako radi odkrili kako „protidrjavno“ delo ali namero v kateremkoli pravcu, nimajo ni ti malo sreče. Ljudstvo se ne da nepremišljeno razburjati, da bi ves pripravljen policijski aparat lahko udaril po njem. Razni izzivači ne dosežejo ničesar. Današnja demokratska klika je v stanju, da iz najmanjšega povoda naperi razne „zaščitne“ odredbe proti opozicijskim strankam.

Policaji in činovniki so na preži z veliko pozornostjo in na dolgo raztegljivih uses.

Prežijo, izzivajo, pa zastoj, narod je miren in čaka v polni veri, da bo najbližja bodočnost strmoglavila parazite in vladinovec brez narodnega zaupanja.

S Čehi se bomo spri.

Med našo in češko državo je trgovska pogodba in to tako, da se lahko od ene in druge strani prepove uvoz izdelkov, ki prihajajo čez potrebo. Naša država je pošiljala Čehom slive in pekmez, pekmez in slive in to v taki množini, da so Čehi dejali: „Hvala lepa, dovolj je.“ Naša vlada je pa huda, ker trpi na prepovedi uvoza naša produkcija. Seveda je težko, pa Čehi se tudi ne morejo mazati z veliko količino pekmeza, vsak pač kupuje, kar potrebuje.

To naša vlada ne razume ter se za revanšo peča s prepovedjo uvoza čeških tekstilnih izdelkov in piva.

Čehi so si pekmez prepovedali — ker ga imajo preveč, naša vlada pa prepove uvoz tekstilnih izdelkov, ker jih ima veliko premalo.

Na Balkanu so pač čisto posebne glave.

Trojanski atentat.

Zadajč smo o njem poročali. Tedaj je „Jutro“ še pisalo o vseh mogočih sledih, ki vodijo med komunistične rudarje, sedaj pa pravi z največjo licemernostjo, da bi bilo „interesantno dognati, kdo se je podvzval dati celi stvari politično obiležje“. To je pa res pravi „primite tatu.“

Sedaj so po „Jutrovem“ poročilu zaprli dva brata, ki sta imela z dinamitom roparske namene. Atentata in politične zarote torej ni bilo, če tudi so po poročilu drugih listov aretirali v Trbovljah okrog 30 rudarjev. Prišli smo tako daleč, da se povsod iščejo le sami atentatorji. Če se pa stvar izkaže kot izmišljena ali popolnoma nepolitična, noče biti nikdo kriv prejšnjega krika in potvarjanja suhih in jasnih dejstev.

Delavstvu in sploh pristašem opozicijskih strank se predpisujejo danes najtemnejši naklepi. Mogoče se še posreči ministru policije, najeti toliko policajev, žandarjev, agentov, kozakov in raznih „dobrovoljcev“, da bo vsak človek, ki ni v „državotvorni“ evidenci, dobil svojo „senco“ ali svojega državnega vodnika, ki bi nadzoroval in vodil vse njegove korake.

18. septembra v Ptuj!

Okrajni shod SLS in SKZ na Ptuj se vrši v nedeljo, dne 18. septembra na dvorišču minoritskega samostana, ob slabem vremenu pa v Društvenem domu. Na shodu govori dr. Korošec in drugi. Shod se začne ob 9. uri s pridigo v samostanski cerkvi, ob 10. uri sv. maša, ob 10. uri začetek shoda. Ustanovi se tudi okrajna Zupanska zveza. Agitirajte po vseh župnijah in občinah za obilno udeležbo! Razglasite shod pri vseh cerkvah. — Slovenska kmetijska zveza.

Razne vesti.

Mladeniški tabor dne 25. septembra v Petrovcih priredijo mladeniči Savinjske doline. Spored: Ob 9. uri pridiga in sveta maša v zahvalo za srečno vrnitev iz vojne in za padle ter umrle tovariše. Takoj po sv. opravi tabor pred cerkvijo, na katerem nastopijo naši mladeniči. Mladeniči Savinjske doline, Orli in ne-Orli! Dne 25. septembra pridite in pripeljite se na okrašenih vozovih v Petrovce! Vaš tabor naj bo mogočna manifestacija (Vašega katoliškega mišljenja! Vsi mladeniči na tabor v Petrovce! — Davkoplačevalci pa k volitvam v celno komisijo!

Kukovec in Zerjav sta pri državnoborskih volitvah grozila uradništvu, da mu bo gorje, ako ne voli demokrate. Radi bi vedeli, kako bodeta sedaj izvedla svojo grožnjo nad visokim „Hofratom“ Lukanom, ki je njima za mastno „unapredjenje“ utekel med radikalce. Umestno bi bilo, poseči po velikih strogoostih, da se ostrašijo drugi.

Glavno sredstvo v boju proti draginji je v današnjih razmerah — samopomoč. Raynkar citirane besede: prinesel „Tabor“ števil. 203 in so ravnale iz „čevških“ ust ministra za

socijalno politiko dr. Kukovec na mariborskem demokratskem večeru. Dr. Kukovec recept za pobijanje socialne bede je star kot človeštvo. Originalen pa je ta Kukovec in doma na vseh poljih.

Tega pač sami ne verjamejo! — „Slov. Narod“ se v 202 številki sklicuje na pisavo „Demokratje“, ki nam očita, da zahtevamo revizijo ustave pod pretvezo, da sedanja ustava protetira šoviniste srbskega plemena. Klečaplazni „Narod“ pristavlja tej trditvi sledečo laž, ki je pa sam ne verjame: „Sicer pa je laž, da obstojijo taka stremljenja v narodu, ki zavrača vse šovinistične tendence“. Res je, da srbski narod, narod seljakov, ne pozna šovinizma, gotovo so pa največji naduteži najti med beograjsko porodico, ki je s pravim srbstvom toliko v zvezi ko gospod Pašič, katerega mu se v žilah še danes pretaka bolgarska kri. „Narod“ se je pač zopet enkrat prav hudo udaril po zobeh.

Se ena o „enakopravnosti“. Sarajevska „Hrvatska Sloga“ piše, da je pokrajinska uprava za Bosno in Hercegovino izdala „Drugo. čitačko za ljudske šole“ in sicer tako, da je ena izdaja tiskana v cirilici, druga pa v latinici Kljub temu pa, da sta obe knjigi enake debelosti, tiskani na istem papirju, v istem formatu in isti opremiti, stanejo one v latinici — 16 K, one v cirilici pa — 6 K. Namen velesrbskih šovinistov je prozoren: V latinici tiskanim knjigam so ceno zvišali na nesramen način, da bi odvrgli siromašne hrvatske rodbine od kupovanja istih, in jih primorali, kupovati mladini srbske knjige. Toda ta spekulacija jim ni uspela, kajti hrvatske rodbine so pokupile vse v latinici izišle knjige in so jih preplačevali po 50, 60 in celo 100 K. Vsa čast zavednim Hrvatim, ki ne poznajo onega klečaplaznja pred bizantinskim mameluštvom.

Državna napitnina za izdajstvo slovenske avtonomije samostojnim ne znaša samo 200 milijonov, ampak tudi stroške za izlet 100 samostojnih kmetov, ki se bodo vozili jedli in pili po Srbiji na račun vseh davkoplačevalcev.

Kdo bo sprejel samostojne kmete v Srbiji? Centralni odbor zemljoradniških zadrug v Beogradu in po vsej Srbiji je posebno po važnejših krajih organiziral posebne odbore za čim slovesnejši sprejem slovenskih samostojnih kmetov. Ugotavljamo, da so srbske zemljoradniške zadruge v rokav onih zemljoradnikov, in pod vodstvom Avramoviča, ki je pogljal naše samostojne poslance preko praga zemljoradnikov. Ako delajo zemljoradniki predpriprave za sprejem izdajce slovenske samostojnosti, potem bo tudi sprejem samostojnežev zemljoradniške batine, kot jim je bila breča v slovo pri izstopu iz zemljoradniškega kluba.

Vlada ščiti korupcijo na železnih. Vsi ledi letosnje slabe letine so se vrgli po Banatu razni verižniki na nakup žita za izvoz in domačo prehrano. Pri tem žitnem verižništvu je seve zaposleno in udeleženo železniško osebje. Za pogon enega vagona mora se plačati 1000—2000 K napitnine. Tega koruptnega početja in nedovoljenih postranskih zaslužkov banatskih železničarjev noče videti sedanja vlada, ker so gotovo tudi njeni demokratsko-samostojni člani udeleženi pri nakupu žita za izvoz in domači konsum.

Ze korupciji na Bolj dostopnim carinškim preseda počel je posameznik špedicijskih družb, katerim so izročali doslej carinarne carinjenje. Glavna direkcija carine je vendarle izdala na redbo, da se v bodoče carinjenje ne bo več izročalo posameznim špediterjem, temveč bodo tvrdke mogle zahtevati od carinarne, da bodo tudi same uradno po svoji dolžnosti ocenjevale blago. Postopanje špediterjev je bilo že tako vnebovpijajoče oderuško, da ga bo skušala vsaj na papirju omejiti — glavna carinarska direkcija, ki je menda prepričana, da so si že posamezne špediterse družbe nagrabile pri carinah dovolj milijonov. Zakoni za pobijanje oderušstva in korupcije priromajo pri nas vedno post festum, da je ovca cela in volk sit!

Zakaj g. Pesek ni potrjen za ljubljanskega župana? Na predlog kraljevega namestnika Hrbarja je notranji minister razveljavil Peskovo izvolitev. Beograjski poročevalci „Jutrovega“ zaveznika „Napreja“ je bil tako srečen, da je pokukal v Peskov

akt pri notranjem ministrstvu. V tem aktu dolžijo trije svoječasni Peskovi kolegi — učitelja g. Peska nenaravnega dejanja. „Naprej“ pa imena teh vzor Peskovih tovarišev denuncijantov ni navedel. Radi onega doslej nedokazanega nenaravnega dejanja in radi dveh nagovarjanj k takemu dejanju je bila Peskova izvolitev razveljavljena. Radi „občutljivosti“ demokratske morale Pesek ni župan; a Kukovec je tudi svojčas preobračal v celjski okolici debele nemoralne kozolce — je danes minister. Dr. Zerjav je pred sodnijo svojčas obsojeni ponarejevalec menic, a je bil poverjenik deželni predsednik in je še danes poslanec. „Občutljivost“ demokratske morale ne vidi nemoralnih brun v očeh svojih prvakov, pač pa namišljene nemoralne smeti v očeh političnih nasprotnikov.

Zopet en dokaz demokratskega za vladovanja županskih volitev. V Ptuj bi se morala vršiti ponovna volitev župana minulo soboto. Iz nam neznanih demokratskih mahinacij je manj kal pri tej priliki občinski svetnik — demokrat dr. Fermevo. Starostni predsednik občinskega sveta — demokrat Mohorič je odgodil na jezo socialiste in narodnih socialcev volitev na danes v ponedeljek, ko bo lahko prisostvovala in se udeležila volitev tudi Fermevoeva demokratska blaženost oborožena z instrukcijami, ki jih je prinesel iz Ljubljane za slučaj, da bi ne bil izvoljen županom demokrat.

Učiteljsvu okoli UJU! V „Učit. tovarišu“ z dne 8. t. m. čitamo, da namerava „Društvo za zgradbo učiteljske konviktne“ izdati za slovensko mladino v spomin na prvega jugoslovanskega kralja osvobojenih in ujedinjenih Srbov, Hrvatov in Slovencev času primeren mladinski spis: „Kralj Petar Veliki — Osvoboditelj in Ujedinitelj — in njegov junaški sin kralj Aleksandar.“ Zelo nas zanima, komu bo društvo poverilo to nalogo. Svoj čas so dosegli: g. šolski nadz. Flere s knjigo „Avstrijska slava“, nadalje g. hofrat Skaberne s svojim slavospevom — Francu Jožetu in g. Dimnik s svojo patriotično brošurico že lepe vspehe. Za slučaj, da bi pa avtorja ne našli, svetujemo, da v teh panegiričnih delih poiščete primerne odlomke, spreminite imena slavljencev — in stvar bo končana. Pa upajmo, da ne bodo prišli v zadrego, saj je niso poznali niti takrat, ko se je slovensčina posluževal marsikdo samo doma — tako med štirimi stenami.

Gonja učiteljsva proti „Slov. Gospodarju“. „Jutro“ z dne 10. t. m. ogreva pod zaglavjem „Obrekovalci preklinjajo“ (kar bi se moralo glasiti „preklečujejo“) neko notico „Slov. Gospodarja“, v katerem je bilo učiteljsvo pavšalno obdolženo „davčnega splošništva“. Ker „Jutro“ zatrjuje, da učitelja kljub dobrohotni in spravljivi izjavi „Slov. Gospodarja“ ne bodo mirovali in grozijo celo s sodiščem, smatramo kot potrebno, da svetujemo učiteljsvu nekaj, kar bi mu še pravočasno odprlo oči. „Slov. Gospodar“ se tožbe učiteljsva prav nič ne boji. Konstatiramo samo dejstvo, da je odposlanc UJU, g. nadučitelj Radoslav Kna-

lič, sam v imenu učiteljske organizacije prosil za mirno poravnavo in da je bilo uradništvu „Slov. Gospodarja“ za eventuelno tožbo boljše pripravljeno nego tisti, ki so v Rogaški Slatini „z ogorčenjem obsojali pisavo klerikalnega časopisja“. Izjava, ki jo je „Slov. Gospodar“ v tej zadevi prinesel, je bila plod spravljivega kompromisa med g. Knaličem in uradništvom. Sklepno se opominjamo, da uradništvo ni iskalo g. Knaliča, marveč je učiteljsvo iz strahu pred negotovim izidom pravde zlezlo pod klop. Pika.

G. nadučitelj Radoslav Knalič zbira imena svojih kolegov denuncijantov in špiceljnov, da jih predloži potem UJU. Temu gospodu svetujemo, naj se pelje v Beograd k Pribičeviću, in prosí pogleda v Peskov akt. Po „Napreju“ poročilo se bo lahko on prepričal, da sta 1 nadučitelj in 2 učitelja prav ogabna denuncijanta in še gotovo danes špiceljna.

Za poučevanje na novoustanavljanju očiščeni kmetijsko-nadaljevalnih šolah so z odliko sposobni sledeči gg. učitelji iz štajerskega dela Slovenije: Fr. Bratoš iz Poljčan, Venčeslav Copič iz Pišec, Zmago Bregant iz Pameč, Janjo Droč iz Zg. Ponikve pri Celju, F. Gelež iz Stranice pri Konjicah, Jožef Jariš od Sv. Roka ob Solli, Radovan Majovšek iz Hrlove vasi, Ivan Petrak iz Braslovč, Jože Reichman iz Sro-melj, Robert Senica iz St. Petra v Savinjski dolini, Tone Stefanciosa iz Rogateca, Ciril Vobič od Sv. Trojice v Slov. gor., Mirko Zdolšek iz Letuša, ki so dovršili tečaj na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

Pevcem! Tudi pevci se moramo organizirati. V to svrhu se je pred nedavnim ustanovilo „Celjsko pevsko okrožje“ s sedežem v Celju, tajništvo SLS. „Beli vol.“ Prosimo vse zbere, ki spadajo pod to okrožje, da nam takoj javijo svoj pristop. V kratkem se bodo razposlale prijavljenim zborom pesma za skupni nastop. Do sedaj je javilo svoj pristop osem pevskih zborov. Na delo!

Umrl je dne 5. t. m. v visoki starosti 85 let pri Sv. Juriju ob juž. žel. Valentin Povalej, oče mariborskega finančnega ravnatelja dr. Josipa Povaleja. Blagemu pokojniku svetila večna luč!

Prestavljen je iz Sevnice ob Savi v Trbovlje č. g. kaplan Sketa.

Naše komunistične poslance aretira Avstrija. Dunajska policija je dala pod ključ bivše jugoslovanske komunistične poslance: Pavle Pavloviča, Živojina Jankoviča in Dušana Dakiča. Naša vlada — Pribičević — seveda zahteva izročitev Pavloviča, ki je bil predsednik izvršilnega odbora komunistične stranke v naši kraljevini.

Drž. posojilo razpisano! Država je razpisala novo notranje državno posojilo, ki se bo uporabilo za popravne železniške proge — Ljubljana — Gjevgjeli in za zgradbo novih prometnih prog. Posojilo se bo obrestovalo po 7%. Kdor razpolaga z odvisnim kapitalom, ga zdaj zelo ugodno naloži v državnem posojilu. Več o tem v in-serainem delu lista.

Prodajalci živali pozor! V „Uradnem listu“ št. 100 je objavljena naredba, da se mora na živinske potne liste prilepiti naknadno še po en kolek in sicer: za velike živali (konje, vole in krave nad 2 leti) po 1 dinar, za živali pod 2 leti 50 par, za drobnico (svinje, ovce in koze) pa 20 par. Ravno tako se je ravnati pri prodaji ozir. prenosu lastnine.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 196—198 gaših K. Za 100 avstrijskih K je plačati 16%—17% naših K, za 100 čehoslovaskih kron 250 naših, za 100 nemških mark 207 naših kron in za 100 laških lir 850 jugoslovanskih K.

Solskim uradom in vodstvom ter p. n. učiteljem in učiteljicam priporočamo tiskarno v Mariboru šolske tiskovine in knjige, pisarniške potreščine kakor: knjilo, peresa, peresnike, svinčnike, radirke, ravnila, papir, gobe, kreda in drugo. Na razpolago ima tudi vse predpisane zvezke in šolske knjige. Posebno se opozarja na lepe risalne bloke. Kdor vzame najmanj 100 raznih zvezkov, dobi 10 komadov kot nameček za revne otroke. Cene vseh predmetov so priznane najnižje.

Starši, dijaki in učenci, pozor! Kdor hoče poceni kupiti šolske knjige in šolske potreščine, posebno zvezke, risanke, risalne bloke, papir, peresa, svinčnike in druge reči, naj gre v Cirilovo tiskarno v Mariboru. Tam se dobi posebno poceni tudi fini risalni papir.

Iz Maribora.

Pojmi se mešajo. Gospod sodni nadsvetnik Peitler, ki je tako lepe „interpelacije“ stavil na ministra Kukovca v Mariboru in se z odgovori tako lepo zadovoljil, je kot predsednik uradniške organizacije kratkoma zahteval izročitev „Vetrinjskega dvora“. Za nadsvetnika — jurista, je to pač čudno pojmovanje v današnjem demokracijskem razpoloženju. Če imajo stari juristi tako čudne pojme o zasebni lastnini, se ne smemo čuditi Voglarjevemu paševanju in drugim stvarim, katere smo že doživeli od raznih demokracijskih samodržcev.

Gg. socialisti, le stvarno in načelno! Izvajanja dr. Korošca ne dajo mariborskemu vodstvu socialistov miru in v dveh uvodnikih in več noticah se zaganjajo v njega. Z izzivanji pa nimajo sreče, ker razodevajo le svojo skrb in bojazen pred nami ter se poslužujejo čisto nemožnih obrekovanj. Zeleni bi, da prepustijo ta nečeden način boja „slovenskim“ jutrovcem, ako hočete, da se z vami postopa kot načelnimi, stvarnimi in resnimi nasprotniki. Ostudno obrekovanje je na pr. že davno razkrinkana laž „Zerjavovcev o jajčji kupčiji“. „Volksstimme“ jo neznajčajno ponavlja. Mi v odgovor pribijemo to laž in prinašamo dejstvo: 50 vagonov je proti vsem izvoznim omejitev in proti carinskim predpisom izvozil socialnodemokratski voditelj. Vprašamo, kdo je vzel milijonsko diferenco: voditelj ali stranka, ali — oba?

Gospodom okrog „Volksstimme“ na četrtkov izpad enkrat za vselej: O novinarstvu imate malo pojmov, o dostojnosti še pa manj; eno in drugo se vidi iz lista. Namena in povoda vsega zavijanja in natočevanja ne vidim. Kar pišem, vam gotovo ni prikrito. Med seboj imate ljudi, ki za svoje „proletarsko“ mišljenje — recte megalomanijo in uzurpatorstvo sprejemajo masne nagrade in korita, mane se je pa preganjalo in oškodovalo, tako, da mi danes ne preostaja drugega, kot baviti se z novinarstvom. To mi je posel, katerega izvršujem pač tam, kjer najdem dovolj tolerance in vidim pošteno smer boja proti korupciji, ki se pri vas skrbno prikriva. O „socialpatrijotih in socializdajalcih“ sem nekda pisal — lahko vam pa tudi v bodoče postrežem. Z namigavanjem o „komunističnem duševnem vodstvu“ pa lahko tečete k policiji. saj imate ljudi, ki so v tem verzirani.

Tona Gmajner.

Glasbena Matica v Mariboru javlja, da se vrši vpisovanje učencev do 16. septembra vsaki dan od 9. do 11. in od 15. do 17. ure v ravnateljski pisarni Aleksandrova cesta šte. 5, III, nad Götzovo koncertno dvorano. Pri vpisovanju je plačati šolnino 60 K za celo leto vpisnino 12 K in ukovino za polovico meseca septembra. Za glasbeno teorijo in za začetno petje znaša ukorina 12 K, za instrumente za pol ure poduka 90 K, za 20 minut poduka 70 K, za solopetje 120 K, poduk v mladinskem petju je ukovine prost. Za vod se obrača do vseh rodoljubov in ljubiteljev petja in godbe s prošnjo, da ga vsestranski kar najizdatneje podpirajo. Končno še prosim, da mu gre pri preskrbi sob na roko, kajti zavod rabi 5 opremljenih sob za novodošle učne moči. Kdor lahko sobo odda, naj to naznani društvenemu predsedniku g. Oskarju Devu (okrožno sodišče) v Mariboru.

Primarij dr. Cerulč zopet redno ordinira.

Orlovski vestnik.

Orlovski priveditev pri Sv. Križu tik Slatine. V nedeljo 18. septembra ob 10. uri prihod Orlov, nato pridiga in sv. maša. Ob 12. uri v društvenem domu zborovanje fantov in mož rogaške dekanije, nato večernice. Po večernicah javna telovadba Orlov in Orlic; nastopi tudi Srasburška vrsta. Po telovadbi veselica in srečolov na telovadnem prostoru. Odhod deloma z vlakom ob 7. uri proti Mariboru, deloma s posebnim vlakom ob 11. uri proti Ljubljani. Priidite!

Clanice mariborskega orliškega krožka. Clanice se opozarjajo, da se vrši telovadba od petka naprej v času od 6. do 18. ure. Na vspeh so nove češke vaje za leto 1922. Za polnoštevilno in točno udeležbo prosim — načelnica. Bog živi!

Somišljeniki darujte za sklad KZ.

Gladiatorji.

Prva knjiga. — Eros.

(16. nadaljevanje.)

Kakor dva najboljša stara prijatelja sta se torej napotila, da si poiščeta zaželjeno senco in osvežujoč pozirek. Pa gneča se še ni razšla in le počasi sta prišla naprej, četudi so se ljudje njunima orjaškima postavama z radovoljno naglico umikali.

Hirpin je koj vzel mladega Britanca pod svoje varstvo in v svoj pouk in mu začel razlagati in razkazovati različne zanimivosti, ki sta jih tu srečavala po ulicah prestolice, ne brigajoč se za zatiranje sužnjevo, da mu je vse to že itak prav dobro znano. Gladiator je bil ves srečen, da je imel poslušalca in je postal skrajno zgovoren, kakršni so običajno dobrodušni ljudje, če najdejo voljna ušesa.

Glavni predmet je bila seve Hirpinova telesna moč in izurjenost v borbi in njegove izkušnje v amfiteatru. Da ni pripovedoval s preveliko skromnostjo, se razume. Tudi med resnično pošteni ljudmi se najdejo pretiralci in Hirpin je bil eden tistih.

Ravno je bil sredi dolge razprave

o kruto zanimivi borbi med dvema nagima borcev, oboroženima samo z mečem, in je na dolgo in široko razkladal usoden izpad na nasprotnika preko komolca, svojo lastno iznajdbo, ki zopen njega še ni nihče našel brana.

Kar začuti suženj, da ga nekdo potegne za obleko in ko se naglo obrne, se znajde oko v oko z Valerijino sobarico.

„Nekdo te kliče!“ mu je rekla kar brez ovinkov in zapovedujoče zamahnila z roko. „Pojdi takoj k moji gospodari! Brzo! Nima časa čakati!“

Pokazala je na zastrto nosilnico, ki so jo držali štirje vitki liburnijski sužnji in ki se je ob njej že začel kopiciti val mimoidočih.

Bela roka se je prikazala iz zaštorov, ko se je približal suženj, zažuden in nekoliko v zadregi nad ne pričakovanim pozivom.

Hirpin je z resnim odobravanjem gledal celi prizor.

Zastori se so razgrnili in Britanec se je uljudno priklonil. Nato pa se je vzravnaval, ne da bi se zavedal, kako lep je v ponosu svoje mladosti in močastosti.

Valerijina lica so bila bledejša kot po navadi. V leni razkošnosti je stonela na blazinah, pa njene oči so se bliščale in smešljaj ji je igral okrog usten, ko je nagovorila sužnja.

„Mirina mi je povedala, da si ti prinesel danes jutraj košarico cvetice od Licinija. Zakaj pa nisi počakal, da bi ti izročila pozdrav za svojega sorodnika?“

Rdečica je zalila sužnjevo lice, ko je spomnil Automedontove preizkušnosti, pa ponižno je odgovoril:

„Da sem vedel za tvojo žujo, gospa, še sedaj bi stal v portiku.“

Opazila je njegovo rdečico, pa jo je pripisovala vplivu svoje očarajoče lepote.

„Mirina te je koj spoznala v močnici in zares, tvoje postave in tvojega lica ni tako lahko zgrešiti v Rimu. — Tudi jaz bi te odslej spoznala kjerkoli.“

Umolknila je in čakala na primeren odgovor, suženj pa je iznova zaridel in molčal, če tudi mu poklon ni bil zopr.

Izprva je Valerija le iz gole radovednosti poslala po barbara, ki je tak razvnel Mirino občudovanje, se-

da, pa je z živim zanimanjem opazovala mirno in plemenito obnašanje neznanega sužnja.

Za možko lepoto je bila vedno divja in tu pred seboj jo je gledala v najplemenitejši obliki. Poželjivo je posred in vsikdar hrepenela po občudovanju in na obrazu tega ponosnega moža je brala — tako si je vsaj domisljevala — nedvoumne dokaze o moči svojih čarov. Neizrečeno jo je zanimalo vse, kar je le količkaj dihalo poromantičen in skrivnostnem — in tukaj pred njo je stal človek, v čigar mirnem, dostojanstvenem obnašanju ter plemeniti postavi je z nezmisljivo žensko bistroumnostjo slutila vse kaj drugega kot priprostega sužnja. V celnem svojem življenju ni nikdar brzdata svojih misli in le redkokdaj svoja dejanja, nikoli ni pustila neizvršenega kekega sklepa, neizpolnjene kake želje, vzdramilo v srcu, ko je z polodprtimi toda čudno, neznano čuvstvo se ji je očmi gledala Britanca in bala se je, bi priznati, da še nikdar v življenju ni videla takega moža.

Dalje prihodnjič

ZAHVALA.

Povodom nenadomestljive izgube našega dragga pokojnika gospoda

Dragotina Vodenika

gostilničarja in posestnika v Rošpohu,

došlo nam je toliko izrazov globokega sočutja, da se ne moremo zahvaliti vsakemu posamezniku. Predvsem se zahvaljujemo prečastitemu gospodu župniku iz Kamnice, občinskemu zastopu iz Rošpoha, orožnikom iz Maribora, požarni brambli iz Kamnice in Maribora, cerkvenim pevcem in vsem drugim, ki so se udeležili pogreba in nas tolažili ob bridki izgubi in nam poslali krasne vence.

Rošpoh, dne 8. septembra 1921.

Žalujemo ostali.

517

Naznanjamo pretužno vest, da je dne 12. t. m. po mučni bolezni v starosti 69 let zatisnil na veke svoje oči gospod

Jakob Marin, p. d. Krošnar

bivši posestnik, cerkveni ključar in občinski svetovalec.

Njegov pogreb se vrši v sredo dne 14. t. m. ob 9. uri predpoldne v Rušah.

Blagopokojnika priporočamo v blag spomin in v molitev!

Ruše, dne 12. septembra 1921.

521

Žalujemo ostali.

ZVONOVE

CERKVENE IZ BRONCE

dobavlja

1-3 516

„DELTA“ d. d. Zagreb

Martičeva ulica 15 (produljena Jurišičeva)

Stanovanje

obstoječe iz 2 sob, 1 kuhinje, kos vrta, 2 kleti in 1 shramba na postrežju v Čopovi ulici št. 21 v Mariboru, zamenjam za kakšno stanovanje v bližini Narodnega doma. So tudi lahko 3 sofe. Ponudbe na Ferdo Babič, Kopališka ul. 19, Maribor. 2-3 507

Pri okr. glavastvu

v Mariboru se sprejme s 16. t. m. izjujena strojepiska, ki je zmožna tudi za samostojno delo. Reflektantije naj se predstavijo med uradnimi urami v predsedstveni pisarni okrajnega glavastva in s seboj prinesejo potrebna spričevala. 518

Prvovrstni trapistovski

S I R
se dobiva pri
Matija Lahu, Maribor,
1-5 Glavni trg 8. 518

Izgubila

sta se dva otroka deček Ludvik 12 let star in deklica Lizika 10 let stara. Kdor kaj ve, naj takoj naznani staršem pri g. Mülner, Pesnica. 507

Hiša s 4 stanovanji in verandami do z velikim vrtom in eno njivo, ki je pripravna za stavbišče se proda. Studenci pri Mariboru, Jurčičeva ul. 18. 520 2-2

Borovnice, maline in bezgove kupuje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 10-13 467

Ostrožnice, robidnice, brusnice kupuje najdražje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 9-13 469

Zrelo grozdje iz vinogradov mariborske okolice plačuje najbolje Industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi. 9-13 468

Proti dobremu plačilo se vzame v najem večji prostor za delavnico ali skladišče. Ponudbe na upravnništvo lista.

Dinamo za električno luč pri mlinu ali žagi se proda za 1.600 dinarjev. Več izveste v Mariboru, Koroška cesta 5. Cirilova tiskarna. 470

Dijaki pozor!

Ako hočete dobro in poceni zimsko obleko, nabavite si isto pri tvrdki Rudolf Niefergal, manufakturna trgovina v Mariboru, Koroška cesta 1. Lastna krojačnica. Izdelovanje točno! Nizke cene! 2-3 489

Med. dr. Vilko Marin

se je vrnil in ordinira zopet od 11. do 12. ure in od 2. do 4. ure v Razlagovi ulici 15. Telefon 205. 511

Kupim

vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prstane, zapestnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, trdka

3-508

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine

Maribor, Gosposka ulica 16.

Kdor ne verjame, naj poskusi, in prepričal se bo, da se kupi: 390

Klobuke,

obleko,

perilo,

čevlje,

dokolenice, potov. košare, torbice za trig in razno galanterijsko blago najbolje in najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Primarij javne bolnice v Ptuj

Dr. ARTUR REBULA

kirurg,

se je vrnil iz dopusta in ordinira zopet vsak delavnik od 12. do 13. ure v Ptuj, Ljutomerska cesta šte. 23. 625

Izvoz in uvoz

štren (preje) iz bombaževine in ovčje volne

Velika zaloga znamke D • M • C

Dobavlja vsako množino. — Dopisi na ED. VELICOGNA, Trieste, Piazza della Borsa 9.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500,000.000—

POZIV NA VPIS

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzakoni s členom 130 Ustava pozivlja na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10,000 v 50,000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imeteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z zrebanjem ali odkupom

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ: **Dr. Kosta Kumanudi l. r.**

po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna vsota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let, potem, ko so zapadli, a izzrebane obveznice 30 let po zrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih), kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.